

DAVACI : Türkiye E itim, Ö retim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu
Çalı anları Sendikası (TÜRK E T M-SEN)

VEK L : Av. Dilek ATAK
UETS adresi vardır.

DAVALILAR : 1- Yüksekö retim Kurulu Ba kanlı ı

VEK L : Av. Ali KAVAK
UETS adresi vardır.

2- Üniversitelerarası Kurul Ba kanlı ı

VEK L : Av. Fatma KAHRAMAN
UETS adresi vardır.

DAVANIN KONUSU :

10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeli inde
De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in;

- 1. maddesi ile de i ik asıl Yönetmelik'in 4. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "yılda iki
kez" ibaresinin ve aynı fıkroda "Ocak ayında" ibaresine yer verilmemesine ili kin eksik
düzenlemenin,

- 1. maddesi ile asıl Yönetmelik'in 4. maddesine eklenen 6. ve 7. fıkraların,

- 2. maddesi ile de i ik asıl Yönetmelik'in 6. maddesinin 1. fıkrasının 4. cümlesinin (a)
bendinde yer alan "Ba vurusu iptal edilen aday, müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken
izleyen ikinci dönemde yeniden ba vurabilir." cümlesi ile "Asgari ba vuru artlarını sa lamadı ı
gerekçesiyle ba vurusu iptal edilen adayın yeniden aynı bilim/sanat alanından doçentlik
ba vurusunda bulunması halinde iptale konu olan ba vuru dönemine ait bilgi ve belgeler ile asgari
ba vuru artlarını sa lamadı ına ili kin Doçentlik Komisyonu kararı yeni ba vuruda jüri üyelerinin
eri imine açılır." cümlesinin,

- 2. maddesi ile de i ik asıl Yönetmelik'in 6. maddesinin 9. fıkrasının iptali istenilmektedir.

DAVACININ DD ALARI :

Doçentlik Yönetmeli i'nin 4. maddesinin 1. fıkrasında yapılan de i ikli in doçent
adaylarının ba vuru hakkını kısıtladı ı, daha önceden oldu u gibi yılda üç kez olmak üzere Ocak,
Mayıs ve Eylül aylarında ba vuru hakkı verilmesi gerekti i; 4. maddesinin 6. fıkrasının, Ülkemizin
taraf oldu u uluslararası sözleşmeler ve Anayasal güvence altında olan hak arama özgürlü üne
ve adil yargılanma hakkına aykırı oldu u, doçent adaylarının hukuka aykırı olarak tesis edilen
i lemlere kar ı yasal yollara ba vuru hakkını kullanmaları durumunda bir nevi cezalandırıldı ı,
caydırıcılık amacıyla hareket edildi i; 4. maddesinin 7. fıkrasında daha önce var olmayan ve üst
hukuk normlarında öngörülmeleyen bir kısıtlamaya yer verildi i, bu düzenlemenin normlar
hiyerar isine aykırı oldu u, haklı ve hukuken geçerli bir nedene dayanmadı ı, adayın ba vuru
sonrasında da akademik faaliyetlerine devam edebildi i, ba vuru öncesinde yayınlanmak üzere

göndermi oldu u yayının bu süreçte yayınlanabilece i ve/veya ba vuru sonrasında da yeni yayınlar üretebilece i, bu yayınlar vasıtasıyla adayın asgari artları tamamlayabildi i ve hatta dosyasını tekemmül ettirebildi i, iki dönem bekleme süresinin adayı cezalandırıcı etki yarattı ı ve objektiflikten uzak oldu u, adayın asgari ba vuru artlarını sa lamadı ına ili kin jüri raporu/raporlarının eri ime açılmasının ise adayın yeni ba vurusunda objektif bir de erlendirme yapılmasının önüne geçti i; 6. maddesinin 9. fıkrası yönünden ise, Yönetmeli in önceki halinde böyle bir düzenlemeye yer verilmedi i, bu düzenlemenin adayların ma duriyetine yol açabilece i, her ba vurunun ayrı de erlendirilmesi gerekti i, ba arısız olunan döneme ili kin bilgi, belge ve raporların jürinin eri imine açılmasının aday hakkında objektif ve tarafsız de erlendirme yapılmasını engelledi i iddia edilmektedir.

DAVALI DARELER N SAVUNMALARI:

YÜKSEKÖ RET M KURULU BA KANLI I'NIN SAVUNMASI: Usule ili kin olarak, davanın yasal süresinde açılmaması halinde süre a ımı nedeniyle reddi gerekti i, iptali istenilen Yönetmelik hükümleri bakımından davacı Sendika'nın ya da üyelerinin u ramı oldu u veya u rayaca ı herhangi bir hak ve menfaat ihlali bulunmadı ından davanın ehliyet yönünden reddi gerekti i belirtilmi tir.

Esasa ili kin olarak, Yönetmeli in 4. maddesinin 1. fıkrası yönünden, doçentlik ba vurularının yılda üç kez yapılmasının jüri üyelerinin görevlendirilmesinde karı ıklı a sebep oldu u, Üniversitelerarası Kurul'da (ÜAK) yeterli personelin bulunmaması, ola anüstü durumlarda personelin dönü ümlü çalı masının üç dönem ba vuru kabulünü zorla tırdı ı ve ba vuru sürecinin sa lıklı bir ekilde yürümeye mani oldu u, 2547 sayılı Kanun'un 24. maddesinde yer alan "yılda en az iki kez yapılır" hükmü uyarınca üst norm gözetilerek yapılan düzenlemede hukuka aykırılık bulunmadı ı; 4. maddesinin 6. fıkrası yönünden, dava süreci devam ederken yeniden doçentli e ba vurabilmenin bir adayın iki farklı yoldan doçentlik sürecini devam ettirmesine neden oldu u, adayın davayı kazanması ve yeni ba vuru sürecinde de ba arılı olması halinde doçentlik unvanının hangi tarihte verilece i, hangi sürecin iptal edilece i ile ilgili sorunlar ya andı ı, dava konusu düzenleme ile bu sorunların ortadan kaldırılmasının hedeflendi i, Ülkemizde yargısal süreçlerin hızlandırılmı ve karar sürecinin kısalmı oldu u gözetildi inde düzenlemede hukuka aykırılık bulunmadı ı; 4. maddesinin 7. fıkrası yönünden, aynı anda iki ba vurunun karı ıklı a yol açtı ı, aynı yayınlar ile iki unvan alınması haksızlı ının ortadan kaldırıldı ı, incelenecek eserler/çalı malar aynıysa yeni bir ba vurunun hukuken korunması gerekli ve makul bir talep olmadı ı; 6. maddesinin 1. fıkrası yönünden, adayın asgari ba vuru artlarını sa layamaması halinde hangi usule göre i lem yapılaca ı açık olmadı ından bahsi geçen düzenlemeye ihtiyaç duyuldu u, adayın bilimsel eserlerinde tespit edilen eksiklik ve hataları gidererek yeni ba vuru yapabilmemesinin sa landı ı, bunun için de belli bir sürenin geçmesinin do al oldu u, asgari ba vuru artlarını sa lamayan adayın artları tamamlayıp tamamlamadı ının kontrolünün yapılması için adayın asgari ba vuru artlarını sa lamadı ına ili kin jüri raporu/raporlarının eri ime açılmasının gerekli oldu u, bu durumun aday hakkında objektif ve tarafsız bir de erlendirme yapılmasına engel olaca ı iddiasının dayanaksız oldu u; 6. maddesinin

9. fıkrası yönünden, adayın önceki ve sonraki başvurularına ilişkin aynı bilimsel yayınların sunulması halinde önceki jürilerce yapılan değerlendirilmenin yeni jüriye yol gösterici olması, eksiklik olması halinde eksikliğin giderilip giderilmediği hususunun irdelenebileceği, eser değerlendirme sürecinde başvuruların yeniden değerlendirilmesine ve başvuruların daha önceki raporlarının erişime açılmasının daha önce Yönetmelik'te düzenlendiği ancak hangi döneme ait raporlarının açılacağı net olmadığından dava konusu de i iklikle bu hususa açıklık getirildiği, söz konusu düzenlemede hukuka, mevzuata, kamu yararına ve hizmet gereklerine aykırı bir husus bulunmadığı savunulmaktadır.

ÜN VERS TELERARASI KURUL BA KANLI I'NIN SAVUNMASI: Usul yönünden, davanın yasal süreç içerisinde açılmaması halinde usulden reddi gerektiği belirtilmiştir.

Esas yönünden, Yönetmeliğin 4. maddesinin 1. fıkrasında yer alan düzenlemenin hukuka uygun olduğu, doçentlik başvurularının yılda üç kez yapılmasının jüri üyelerinin görevlendirilmesinde karışıklığa neden olduğu ve doçentlik başvuru sürecinin sağlıklı bir şekilde ilerlemesini engellediği, yılda üç kez başvuru halinde jüri üyelerinin raporları henüz tamamlanıp Kurul'a iletilmeden aynı jüri üyelerine yeni adaylar için görev verildiği, jürilerin jüri görevlerini yerine getirmesinin zorlaştırılması, bu durumun adayların doçentlik süreçlerini uzatarak mağduriyete sebep olduğu; 4. maddesinin 6. fıkrasına ilişkin olarak, idare aleyhine açılan davalar neticesinde adaya aynı alandan verilen diplomaların geri alındığı ve yeni diploma düzenlendiği, bu uygulamaların hem adayın mağduriyetine hem de kamu hizmetinin aksamasına neden olduğu, adayın doçentlik kadrosuna atandığı üniversitedeki kadro işlemlerini de etkilediği; 6. maddesinin 1. fıkrası yönünden, dava konusu Yönetmelik de i ikli ile sürelerle emtlik ve hakkaniyet sağlamak amacıyla asgari başvuru koşullarını sağlamayan adayların da eklendiği, müeyyide olmadığı için yeterli hazırlık olmayan adayların da deneme amaçlı başvuru yapıldığı ve kamu kaynaklarını kullandığı, adaylar arasında uygulamada emtlik ve hakkaniyet sağlanması açısından koşulları yerine getirmeyen bütün adaylara eksikliklerini gidermek için makul bir süre öngörüldüğü; 6. maddesinin 9. fıkrası yönünden, adayın başvurusuzluk üzerine yeniden başvuru yapması halinde yeni jüri oluşturulduğunu, ilk başvurusunda başvurusuz olan adayın dosyasının farklı jüri üyeleri tarafından inceleneceğini bildiği için önceki doçentlik dosyasında hiçbir de i iklik yapmadan yeniden başvuruda bulunduğunu, başvurusuz olduğuna karar verilen adayın sadece aynı bilim alanından yeniden başvurması halinde jüri üyelerine önceki raporun açıldığı, dava konusu düzenlemede hukuka aykırılık bulunmadığı savunulmaktadır.

DANI TAY TETKİK HÂKİM : Burcu ALTMİ DÖRTO LU

DÜ ÜNCES : Doçentlik Yönetmeliğinin 4. maddesine eklenen 6. fıkra ile Yönetmeliğin 6. maddesinin 1. fıkrasının 4. cümlesinin (a) bendinde yer alan "Ba vurusu iptal edilen aday, müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden başvurabilir." cümlesinin iptali; diğer dava konusu düzenlemeler yönünden davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

DANI TAY SAVCISI : Ay e BA ARAN EROL

DÜ ÜNCES : Dava, 10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Doçentlik Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in 1.maddesi ile 15/04/2018 tarihli ve 30392 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeli inin 4. maddesinin 1. fıkrasında yapılan de i iklikte yer alan "yılda iki kez" ibaresinin, "Ocak ayında" ibaresinin yer almamasına ili kin eksik düzenlemenin; 4. maddesine eklenen 6. ve 7. fıkranın; 2. maddesi ile de i tirilen 15/04/2018 tarih ve 30392 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, Doçentlik Yönetmeli i'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının 4. cümlesinin (a) bendinde yer alan "Ba vurusu iptal edilen aday, müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden ba vurabilir." ve "Asgari ba vuru artlarını sa lamadı ı gerekçesiyle ba vurusu iptal edilen adayın yeniden aynı bilim/sanat alanından doçentlik ba vurusunda bulunması halinde iptale konu olan ba vuru dönemine ait **bilgi** ve belgeler ile asgari ba vuru artlarını sa lamadı ına ili kin Doçentlik Komisyonu kararı yeni ba vuruda jüri üyelerinin eri imine açılır." ibarelerinin; 2. maddesi ile eklenen 15/04/2018 tarih ve 30392 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeli i'nin 6. maddesinin 9. fıkrasının iptali istemiyle açılmış tır.

2547 sayılı Yüksekö retim Kanunu'nun "Doçentlik ve atama" ba lıklı 24. maddesinde; "a) Doçentlik ba vuruları, Üniversitelerarası Kurulca belirlenen takvime göre yılda en az iki kez yapılır. Doçentlik ba vuruları için a a ıdaki artlar aranır: (1) Bir lisans diploması aldıktan sonra, doktora ile tıpta, di hekimli inde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık unvanını veya Üniversitelerarası Kurulun önerisi üzerine Yüksekö retim Kurulunca tespit edilen belli sanat dallarının birinde yeterlik kazanmış olmak. (2)Yüksekö retim Kurulu tarafından belirlenen merkezî bir yabancı dil sınavından en az elli be puan veya uluslararası geçerlili i Yüksekö retim Kurulu tarafından kabul edilen bir yabancı dil sınavından buna denk bir puan almış olmak; doçentlik bilim alanının belli bir yabancı dille ilgili olması halinde ise bu sınavı ba ka bir yabancı dilde vermek. (3) Üniversitelerarası Kurulun görü ü üzerine Yüksekö retim Kurulu tarafından her bir bilim veya sanat disiplininin özellikleri dikkate alınarak belirlenecek yeterli sayı ve nitelikte özgün bilimsel yayın ve çalı malar yapmak.

b) Üniversitelerarası Kurul, adayın ba vurdu u bilim veya sanat dalından be ki ilik bir jüri ve bu jüri için iki yedek üye tespit eder. İlgili bilim veya sanat dalında yeterli ö retim üyesinin bulunmaması halinde, jüri üç üye ile te kil edilebilir.

Doçentlik sınav jürisinde yer alan asıl ve yedek üyeler, adayın yayın ve çalı malarını de erlendirerek hazırladıkları ayrıntılı ve gerekçeli ki isel raporlarını Üniversitelerarası Kurula gönderirler. Asıl üyelerin hukuken geçerli bir mazerete dayalı olarak raporunu verememesi halinde, yedek üyelerin raporları, sırasına göre de erlendirmeye esas alınır. (De i ik cümle:15/4/2020-7243/2 md.) Jüri üyelikleri, jüri, de erlendirmeye esas alınan raporlar ve ba vuru sonucu ilgililere elektronik ortamda eri me açılır ve bu bilgiler, eri me açıldı ı tarihi izleyen be inci gün ilgililere tebli edilmiş sayılır.

c) Üniversitelerarası Kurulca yeterli yayın ve çalı maya sahip oldu una karar verilen adaya doçentlik unvanı verilir.

ç) Doçentlik ba vurularında adayların yayın ve çalı malarına ili kin esas ve usuller Yüksekö retim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

d) Yüksekö retim kurumları, doçent kadrosuna atama için, doçentlik unvanına sahip olmanın yanında Yüksekö retim Kurulunun onayını almak suretiyle, münhasıran bilimsel kaliteyi artırmak amacıyla yönelik olarak, bilim veya sanat disiplinleri arasındaki farklılıkları da göz önünde bulundurarak, objektif ve denetlenebilir nitelikte ek ko ullar belirleyebilirler. Yüksekö retim kurumlarının belirledi i ek ko ullar arasında sözlü sınavın yer alması halinde bu sınav Üniversitelerarası Kurul tarafından olu turulacak jürilerce yapılır.

e) Doçentlik unvanına sahip olanlar yüksekö retim kurumları tarafından ilan edilen doçent kadrolarına ba vurur. Doçent kadrosuna ba vuran adayların durumlarını incelemek üzere rektör tarafından, varsa biri ilgili birim yöneticisi, en az biri de o üniversite dı ndan olmak üzere üç profesör tespit edilir. Bu profesörler her aday için ayrı ayrı olmak üzere birer rapor yazarlar ve kadroya atanacak birden fazla aday varsa tercihlerini bildirirler. Üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü yönetim kurulunun bu raporları göz önünde tutarak alaca ı karar üzerine, rektör atamayı yapar." hükmüne yer verilmi tir.

Aynı Kanun'un "Üniversitelerarası kurul" ba lıklı 11/b-6 maddesinde "Doçentlik ba vurularında ilgili bilim veya sanat alanında jüriler olu turarak adayların yayın ve çalı malarını Yüksekö retim Kurulu tarafından belirlenen esas ve usuller kapsamında de erlendirip, yeterli yayın ve çalı maya sahip olan adaylara doçentlik unvanı vermek" Üniversitelerarası Kurulun görevleri arasında sayılmı olup; "Yönetmelikler" ba lıklı 65. maddesinde "a. A a ıdaki hususlar Yüksekö retim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir...(4) Bu kanun kapsamındaki yüksekö retim kurumlarında doktor ö retim üyeli ine, doçentlik ve profesörlü e yükseltme ve atanma i lemleri" hükmü yer almı tir.

Doçentlik Yönetmeli i'nin "Amaç ve kapsam" ba lıklı 1. maddesinde "(1) Bu Yönetmeli in amacı, doçentlik de erlendirmesine ili kin usul ve esasları belirlemektir. (2) Bu Yönetmelik, doçentlik bilim/sanat alanlarının belirlenmesi, doçentlik ba vurusu yapabilme artları, ba vuru zamanı ve usulü, doçentlik de erlendirme jürilerinin olu turulması, doçentlik sürecinin yürütülmesi, Üniversitelerarası Kurul tarafından belirlenen intihal, di er bilimsel ara tırma ve yayın eti i ve disipline aykırılık iddiaları dolayısıyla izlenecek yollarla komisyonların te kiline ve görevlerine ili kin hükümleri kapsar.", "Dayanak" ba lıklı 2. maddesinde "(1) Bu Yönetmelik, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yüksekö retim Kanununun 11 inci ve 24 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmı tir.", "Doçentlik bilim/sanat alanları ve kriterleri" ba lıklı 3. maddesinde "(1) Doçentlik de erlendirmesi, Üniversitelerarası Kurulun görü ü üzerine Yüksekö retim Kurulu tarafından belirlenen bilim/sanat alanlarında adayın akademik yayın ve çalı malarının incelenmesi çerçevesinde yapılır. Bilim/sanat alanlarındaki güncellemeler izleyen dönemde, doçentlik kriterlerindeki güncellemeler ise kabul edildikleri tarihten sonraki ikinci doçentlik ba vuru döneminde uygulanır." hükmü yer almaktadır.

15/04/2018 tarihli ve 30392 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Doçentlik Yönetmeli i'nin 4. maddesinin 1. fıkrasında yapılan de i iklikte yer alan "yılda iki kez" ibaresi; "Ocak ayında" ibaresinin yer almamasına ili kin eksik düzenleme, 4. maddesine eklenen 7. fıkra,

6. maddesinin 1. fıkrasının 4. cümlesinin (a) bendinde yer alan "Asgari ba vuru artlarını sa lamadı ı gerekçesiyle ba vurusu iptal edilen adayın yeniden aynı bilim/sanat alanından doçentlik ba vurusunda bulunması halinde iptale konu olan ba vuru dönemine ait bilgi ve belgeler ile asgari ba vuru artlarını sa lamadı ına ili kin Doçentlik Komisyonu kararı yeni ba vuruda jüri üyelerinin eri imine açılır." ibareleri ve 6. maddesinin 9. fıkrasında yer alan "Doçentlik ba vurusunda bulunup ba arısız olan adayın yeniden aynı bilim/sanat alanından doçentlik ba vurusunda bulunması halinde ba arısız oldu u son döneme ait bilgi ve belgeler ile ba arısız sayılmasına esas olan raporlar, jüri üyelerinin isimleri gizlenmek suretiyle yeni ba vuruda jüri üyelerinin eri imine açılır." hükümleri yönünden; gerek adayların yeni yayın/çalı ma yapmaları için zaman sa lamak, eksiklerini tamamlayıp tamamlamadıklarını belirlemek gerekse aynı yayın/çalı malarla birden fazla unvan almalarının haksızlı a neden olaca ı hususları dikkate alındı ında söz konusu maddelerle getirilen düzenlemelerde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Doçentlik Yönetmeli i'nin 4. maddesine eklenen 6. fıkra yönünden;

10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmeli in 1. maddesi ile; 15/04/2018 tarihli ve 30392 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Doçentlik Yönetmeli i'nin 4. maddesine eklenen 6. fıkrada "Doçentlik ba vurusunda bulunup eser de erlendirme a masasında ba arısız sayılmasına, asgari ba vuru artlarını sa lamadı ı veya etik ihlalde bulundu u gerekçesiyle ba vurusunun iptaline karar verilen adayın bu i lemlere kar ı dava açması durumunda aynı bilim/sanat alanında yeniden doçentli e ba vuru yapması davasının kesinle mesine ba lıdır. Bu hükme aykırı olarak yapılan ba vurular i leme alınmaz." hükmü yer almaktadır.

Anayasa'nın "Cumhuriyetin nitelikleri" ba lıklı 2. maddesinde, "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanı ma ve adalet anlayı ı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçili ine ba lı, ba langıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devletidir."; "Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması" ba lıklı 13. maddesinde, "Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere ba lı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."; "Hak arama hürriyeti" ba lıklı 36. maddesinde ise, "Herkes, me ru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir." kuralına yer verilmi tir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti; insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve i lemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geli tirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet ve organlarına hâkim kılan, Anayasa ve kanunlarla kendini ba lı sayan, yargı denetimine açık olan devleti ifade etmektedir.

Ki ilere yargı mercileri önünde dava hakkı tanınması, adil bir yargılamanın ön ko ulunu olu turmakla birlikte, hak arama özgürlü ü bakımından tek ba ına yeterli bulunmamaktadır. Mahkemeye eri imi etkisiz kılacak ya da yargı yoluna ba vurmaya caydırıcı nitelikteki düzenlemelerin, hak arama özgürlü üne uygun oldu undan söz edilemez.

Dava konusu Yönetmelik hükmünün bu ba lamda incelenmesi neticesinde; doçentlik ba vurusunda bulunan doçent adayının eser de erlendirme a amasında ba arısız sayılması, asgari ba vuru artlarını sa lamadı ı veya etik ihlalde bulundu u gerekçesiyle ba vurusunun iptal edilmesi halinde; bu i lemlere kar ı dava açılması durumunda aynı bilim/sanat alanında yeniden doçentli e ba vuru yapılmasının davanın kesinle mesine ba landı ı ve bu durumun hak arama özgürlü ünü kullanmak suretiyle dava açmı olan doçent adaylarının yargı yoluna ba vurması yönünden önemli ölçüde caydırıcı nitelik ta ıdı ı anla ıldı ndan, dava konusu düzenlemede hukuk devleti ilkesine ve hak arama özgürlü üne uygunluk bulunmamaktadır.

Doçentlik Yönetmeli i'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının 4. cümlesinin (a) bendinde yer alan "Ba vurusu iptal edilen aday, müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden ba vurabilir." düzenlemesi yönünden;

Doçentlik Yönetmeli i'nin 6. maddesinde "(1) Doçentlik de erlendirme jürisi, adayın ba vuru dosyasını ilk olarak bilimsel ara tırma ve yayın eti ine aykırılık bulunup bulunmadı ı ve asgari ba vuru artlarının sa lanıp sa lanmadı ı yönünden de erlendirir. Jürinin bilimsel ara tırma ve yayın eti i ihlali yönündeki de erlendirme raporları, ilgili Bilimsel Ara tırma ve Yayın Eti i Komisyonu tarafından incelenir. Jürinin adayın asgari ba vuru artlarını sa lamadı ı yönündeki de erlendirme raporları ise Doçentlik Komisyonu tarafından incelenir. Buna göre; a) Asgari ba vuru artlarını sa lamadı ı tespit edilen adayın doçentlik ba vurusu Doçentlik Komisyonu tarafından iptal edilir. Ba vurusu iptal edilen aday, müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden ba vurabilir. Asgari ba vuru artlarını sa lamadı ına ili kin jüri raporu/raporları isimleri gizlenerek Doçentlik Komisyonu kararı ile birlikte elektronik ortamda adayın eri imine açılır. Asgari ba vuru artlarını sa lamadı ı gerekçesiyle ba vurusu iptal edilen adayın yeniden aynı bilim/sanat alanından doçentlik ba vurusunda bulunması halinde iptale konu olan ba vuru dönemine ait bilgi ve belgeler ile asgari ba vuru artlarını sa lamadı ına ili kin Doçentlik Komisyonu kararı yeni ba vuruda jüri üyelerinin eri imine açılır." hükmüne yer verilmi tir.

Dava konusu Yönetmelik de i ikli inden önce, asgari ba vuru artlarını sa lamadı ı tespit edilen adayın doçentlik ba vurusunun Doçentlik Komisyonu tarafından iptal edilece i ve sonraki ba vuru döneminde asgari ba vuru artlarını sa lamak kaydıyla adayın yeniden ba vurabilece i düzenlemesine yer verilmi iken; dava konusu edilen Yönetmelik de i ikli i neticesinde asgari ba vuru artlarını sa lamadı ı gerekçesiyle ba vurusu iptal edilen adayın, ba vuru dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden ba vurabilece i anla ılmaktadır.

Yukarıda yer verilen 2547 sayılı Kanun'un 24. maddesi ve Doçentlik Yönetmeli i'nin ba vuru sürecine ili kin maddelerinin birlikte de erlendirilmesi neticesinde; doçent adaylarının doçentlik ba vuruları için bir lisans diploması aldıktan sonra, doktora ile tıpta, di hekimli inde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık unvanını veya Üniversitelerarası Kurulun önerisi üzerine Yüksekö retim Kurulunca tespit edilen belli sanat dallarının birinde yeterlik kazanmı olması, Yüksekö retim Kurulu tarafından belirlenen merkezî bir yabancı dil sınavından en az elli be puan veya uluslararası geçerlili i Yüksekö retim Kurulu tarafından kabul edilen bir yabancı dil

sınavından buna denk bir puan almı olması; doçentlik bilim alanının belli bir yabancı dille ilgili olması hâlinde ise bu sınavı ba ka bir yabancı dilde vermesi, Üniversitelerarası Kurulun görü ü üzerine Yüksekö retim Kurulu tarafından her bir bilim veya sanat disiplininin özellikleri dikkate alınarak belirlenecek yeterli sayı ve nitelikte özgün bilimsel yayın ve çalı malar yapmı olması gerekmektedir.

Ayrıca Üniversitelerarası Kurul Ba kanlı ının resmi internet sitesinde yayınlanan Doçentlik Ba vuru artlarında her bir bilim alanı ba lı ı altında "Ba vurulan doçentlik bilim alanı ile ilgili çalı malara verilen birim puanlar esas alınarak, adayın en az 100 puan kar ılı ı bilimsel etkinlikte bulunmu olması ve en az 90 puan kar ılı ı çalı manın doktora unvanının alınmasından sonra gerçekte tirilmi olmak gerekmektedir." düzenlemesinin yer aldı ı anla ıldı ından, asgari ba vuru artları yönünden herhangi bir ayrıma gidilmeksizin tüm ba vuru artları yönünden aynı sürenin öngörülmesinin bu süreden daha kısa bir zamanda eksikliklerini tamamlayan doçent adaylarının daha erken ba vuruda bulunma haklarını ellerinden alaca ı ve bu durumun hak kayıplarına neden olaca ı sonucuna varılmaktadır.

Bu itibarla; sonraki dönemde tamamlanması mümkün olan asgari ba vuru artları dikkate alınmaksızın tüm asgari ba vuru artları yönünden ba vuru dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden ba vuru yapılabilece ine ili kin dava konusu düzenlemenin ölçülülük ilkesine aykırı oldu u ve bu haliyle dava konusu düzenlemenin kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun olmadığı anla ılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, 15/04/2018 tarihli ve 30392 sayılı sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeli 'nin 4. maddesine eklenen 6. fıkranın ve 6. maddesinin 1. fıkrasının 4. cümlesinin (a) bendinde yer alan "Ba vurusu iptal edilen aday, müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden ba vurabilir." düzenlemesinin iptali gerekti i, di er maddeler yönünden davanın reddi gerekti i dü ünülmektedir.

TÜRK M LLET ADINA

Karar veren Danı tay Sekizinci Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gere i görü üldü:

NCELEME VE GEREKÇE :

USUL YÖNÜNDEN:

Davalı idarelerin usule yönelik iddiaları kabul edilmeyerek i in esası incelendi.

ESAS YÖNÜNDEN:

Dava; 10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Doçentlik Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmelik"nin 1. maddesi ile Doçentlik Yönetmeli 'nin 4. maddesinin 1. fıkrasında yapılan de i iklikte yer alan "yılda iki kez" ibaresinin ve "Ocak ayında" ibaresinin yer almamasına ili kin eksik düzenlemenin; 1. maddesi ile Doçentlik Yönetmeli 'nin 4. maddesine eklenen 6. ve 7. fıkranın; 2. maddesi ile de i tirilen Doçentlik Yönetmeli 'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının 4. cümlesinin (a) bendinde yer alan "Ba vurusu iptal

edilen aday, müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden ba vurabilir." ve "Asgari ba vuru artlarını sa lamadı ı gerekçesiyle ba vurusu iptal edilen adayın yeniden aynı bilim/sanat alanından doçentlik ba vurusunda bulunması halinde iptale konu olan ba vuru dönemine ait bilgi ve belgeler ile asgari ba vuru artlarını sa lamadı ına ili kin Doçentlik Komisyonu kararı yeni ba vuruda jüri üyelerinin eri imine açılır." cümlelerinin; 2. maddesi ile de i tirilen Doçentlik Yönetmeli 'nin 6. maddesinin 9. fıkrasının iptali istemiyle açılmış tır.

Doçentlik Yönetmeli i 15/04/2018 tarihli ve 30392 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e girmi olup 10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Doçentlik Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile anılan Yönetmeli in muhtelif maddelerinde de i iklik yapılmı tır.

LG L MEVZUAT:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Cumhuriyetin nitelikleri" ba lıklı 2. maddesinde, "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanı ma ve adalet anlayı ı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçili ine ba lı, ba langıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devletidir."; "Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması" ba lıklı 13. maddesinde, "Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere ba lı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."; "Hak arama hürriyeti" ba lıklı 36. maddesinde ise, "Herkes, me ru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir." kuralına yer verilmi ; "Yönetmelikler" ba lıklı 124. maddesinde de, Cumhurba kanı, bakanlıklar ve kamu tüzelki ilerinin, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurba kanlı ı kararnamelerinin uygulanmasını sa lamak üzere ve bunlara aykırı olmamak ısıyla, yönetmelikler çıkarabilecekleri düzenlenmi tır.

2547 sayılı Yüksekö retim Kanunu'nun "Doçentlik ve atama" ba lıklı 24. maddesinde; "a) Doçentlik ba vuruları, Üniversitelerarası Kurulca belirlenen takvime göre yılda en az iki kez yapılır. Doçentlik ba vuruları için a a ıdaki artlar aranır:

(1) Bir lisans diploması aldıktan sonra, doktora ile tıpta, di hekimli inde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık unvanını veya Üniversitelerarası Kurulun önerisi üzerine Yüksekö retim Kurulunca tespit edilen belli sanat dallarının birinde yeterlik kazanmı olmak.

(2) Yüksekö retim Kurulu tarafından belirlenen merkezî bir yabancı dil sınavından en az elli be puan veya uluslararası geçerlili i Yüksekö retim Kurulu tarafından kabul edilen bir yabancı dil sınavından buna denk bir puan almı olmak; doçentlik bilim alanının belli bir yabancı dille ilgili olması halinde ise bu sınavı ba ka bir yabancı dilde vermek.

(3) Üniversitelerarası Kurulun görü ü üzerine Yüksekö retim Kurulu tarafından her bir bilim veya sanat disiplininin özellikleri dikkate alınarak belirlenecek yeterli sayı ve nitelikte özgün bilimsel yayın ve çalı malar yapmak.

b) Üniversitelerarası Kurul, adayın ba vurdu u bilim veya sanat dalından be ki ilik bir jüri ve bu jüri için iki yedek üye tespit eder. İlgili bilim veya sanat dalında yeterli ö retim üyesinin bulunmaması halinde, jüri üç üye ile te kil edilebilir.

Doçentlik sınav jürisinde yer alan asıl ve yedek üyeler, adayın yayın ve çalı malarını de erlendirerek hazırladıkları ayrıntılı ve gerekçeli ki isel raporlarını Üniversitelerarası Kurula gönderirler. Asıl üyelerin hukuken geçerli bir mazerete dayalı olarak raporunu verememesi halinde, yedek üyelerin raporları, sırasına göre de erlendirmeye esas alınır. (De i ik cümle:15/4/2020-7243/2 md.) Jüri üyelikleri, jüri, de erlendirmeye esas alınan raporlar ve ba vuru sonucu ilgililere elektronik ortamda eri ime açılır ve bu bilgiler, eri ime açıldı ı tarihi izleyen be inci gün ilgililere tebli edilmi sayılır.

c) Üniversitelerarası Kurulca yeterli yayın ve çalı maya sahip oldu una karar verilen adaya doçentlik unvanı verilir.

ç) **Doçentlik ba vurularında adayların yayın ve çalı malarına ili kin esas ve usuller Yüksekö retim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.**

d) Yüksekö retim kurumları, doçent kadrosuna atama için, doçentlik unvanına sahip olmanın yanında Yüksekö retim Kurulunun onayını almak suretiyle, münhasıran bilimsel kaliteyi artırmak amacına yönelik olarak, bilim veya sanat disiplinleri arasındaki farklılıkları da göz önünde bulundurarak, objektif ve denetlenebilir nitelikte ek ko ullar belirleyebilirler. Yüksekö retim kurumlarının belirledi i ek ko ullar arasında sözlü sınavın yer alması halinde bu sınav Üniversitelerarası Kurul tarafından olu turulacak jürilerce yapılır.

e) Doçentlik unvanına sahip olanlar yüksekö retim kurumları tarafından ilan edilen doçent kadrolarına ba vurur. Doçent kadrosuna ba vuran adayların durumlarını incelemek üzere rektör tarafından, varsa biri ilgili birim yöneticisi, en az biri de o üniversite dı ından olmak üzere üç profesör tespit edilir. Bu profesörler her aday için ayrı ayrı olmak üzere birer rapor yazarlar ve kadroya atanacak birden fazla aday varsa tercihlerini bildirirler. Üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü yönetim kurulunun bu raporları göz önünde tutarak alaca ı karar üzerine, rektör atamayı yapar." hükmüne yer verilmi tir.

Aynı Kanun'un "Üniversitelerarası kurul" ba lıklı 11. maddesinin (b) fıkrasının 6 numaralı bendinde, "Doçentlik ba vurularında ilgili bilim veya sanat alanında jüriler olu turarak adayların yayın ve çalı malarını Yüksekö retim Kurulu tarafından belirlenen esas ve usuller kapsamında de erlendirip, yeterli yayın ve çalı maya sahip olan adaylara doçentlik unvanı vermek" Üniversitelerarası Kurul'un görevleri arasında sayılmı olup "Yönetmelikler" ba lıklı 65. maddesinde, "a. A a ıdaki hususlar Yüksekö retim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir: ... (4) Bu kanun kapsamındaki yüksekö retim kurumlarında doktor ö retim üyeli ine, doçentlik ve profesörlü e yükseltme ve atanma i lemleri" hükmü yer almı tır.

Doçentlik Yönetmeli i'nin "Amaç ve kapsam" ba lıklı 1. maddesinde "(1) Bu Yönetmeli in amacı, doçentlik de erlendirmesine ili kin usul ve esasları belirlemektir. (2) Bu Yönetmelik, doçentlik bilim/sanat alanlarının belirlenmesi, doçentlik ba vurusu yapabilme artları, ba vuru zamanı ve usulü, doçentlik de erlendirme jürilerinin olu turulması, doçentlik sürecinin yürütülmesi, Üniversitelerarası Kurul tarafından belirlenen intihal, di er bilimsel ara tırma ve yayın eti i ve disipline aykırılık iddiaları dolayısıyla izlenecek yollarla komisyonların te kiline ve görevlerine ili kin hükümleri kapsar.", "Dayanak" ba lıklı 2. maddesinde "Bu Yönetmelik, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yüksekö retim Kanununun 11 inci ve 24 üncü maddelerine

dayanılarak hazırlanmıştır.", "Doçentlik bilim/sanat alanları ve kriterleri" başlıklı 3. maddesinde "Doçentlik de erlendirmesi, Üniversitelerarası Kurulun görüşü üzerine Yüksekö retim Kurulu tarafından belirlenen bilim/sanat alanlarında adayın akademik yayın ve çalış malarının incelenmesi çerçevesinde yapılır. Bilim/sanat alanlarındaki güncellemeler izleyen dönemde, doçentlik kriterlerindeki güncellemeler ise kabul edildikleri tarihten sonraki ikinci doçentlik başvuru döneminde uygulanır." hükmü yer almaktadır.

HUKUK DE ERLEND RME:

10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 1. maddesi ile de i ik asıl Yönetmelik'in 4. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "yılda iki kez" ibaresi ile aynı fıkroda "Ocak ayında" ibaresine yer verilmemesine ili kin eksik düzenleme yönünden;

2547 sayılı Yüksekö retim Kanunu'nun 06/03/2018 tarihli ve 30352 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7100 sayılı Kanun'un 5. maddesi ile de i ik "Doçentlik ve atama" başlıklı 24. maddesinde; "a) Doçentlik başvuruları, Üniversitelerarası Kurulca belirlenen takvime göre yılda en az iki kez yapılır. ... ç) Doçentlik başvurularında adayların yayın ve çalış malarına ili kin esas ve usuller Yüksekö retim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir..." hükmü bulunmaktadır.

15/04/2018 tarihli ve 30392 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeli i'nin "Ba vuru zamanı, artları ve usulleri" başlıklı 4. maddesinin 1. fıkrasında, "Üniversitelerarası Kurul baş ka bir tarih belirlemedikçe doçentlik başvurusu, yılda iki kez olmak üzere Mart ve Ekim aylarının on be inci günü başlayıp, en geç ilgili ayın son çalış ma günü mesai saati bitimine kadar devam eder." hükmü yer almakta iken 12/06/2020 tarihli ve 31153 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'le bu hükmün "Üniversitelerarası Kurul tarafından baş ka bir tarih belirlenmedikçe doçentlik başvurusu, yılda üç kez olmak üzere Ocak, Mayıs ve Eylül ayının yirminci günü başlayıp, en geç ilgili ayın son çalış ma günü mesai saati bitimine kadar yapılır." ekinde de i tirildi i görülmektedir.

10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 1. maddesi ile asıl Yönetmelik'in 4. maddesinin 1. fıkrası yeniden de i tirilmi olup düzenlemede "Üniversitelerarası Kurul tarafından baş ka bir tarih belirlenmedikçe doçentlik başvurusu, yılda iki kez olmak üzere Mart ve Ekim ayının yirminci günü başlayıp, en geç ilgili ayın son çalış ma günü mesai saati bitimine kadar yapılır." hükmü yer almaktadır.

Davacı tarafından; dava konusu düzenlemenin doçent adaylarının başvuru hakkını kısıtladı ı, önceden oldu u gibi yılda üç kez Ocak, Mayıs ve Eylül aylarında başvuru hakkı verilmesi gerekti i iddia edilmekte; davalı idarelerce, doçentlik başvurularının yılda üç kez yapılmasının jüri üyelerinin görevlendirilmesinde karı ıklı a neden oldu u, yeterli personel bulunmaması ve ola anüstü durumlarda personelin dönü ümlü çalış masının üç dönem başvuru kabulünü zorla tırdı ı, doçentlik sürecinin sa ıklı bir ekilde yürümesini engelledi i, 2547 sayılı Kanun'un 24. maddesinde yer alan "yılda en az iki kez yapılır" hükmü gözetilerek düzenleme yapıldı ı savunulmaktadır.

dareler, normlar hiyerar isine aykırı olmayacak ekilde, hizmet etkinli inin sa lanması için gerekli önlemleri alma, bu kapsamda mevzuat de i ikli i yapma hususunda takdir yetkisine sahiptirler. Kamu hizmetlerinin hangi ko ullar altında ve nasıl yürütülece ini önceden saptamak her zaman mümkün olmadı ı için, geli en durumlara uyum sa lamak ve ortaya çıkan ihtiyaçları kar ılayabilmek amacıyla düzenleyici i lemler üzerinde gerekli de i iklikleri yapma hususunda idarelerin takdir yetkisi bulundu u hususunda ku ku bulunmamaktadır.

Bu durumda, Üniversitelerarası Kurul'un 09/06/2021 tarihli ve 6157 sayılı önerisi ve Kurul'un yetkileri gözetilerek düzenlendi i anla ılan dava konusu de i iklikle önceki düzenlemenin uygulanmasından do an olumsuz sonuçların ortadan kaldırılmasının ve doçentlik ba vuru sürecinin belli bir düzen içerisinde yürütülmesinin amaçlandı ı, Yönetmeli e dayanak te kil eden Kanun'da ba vuru tarihleri yönünden istisnai bir kural da öngörülmedi i gözetildi inde Yönetmelik'in 4. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "yılıda iki kez" ibaresinde ve aynı fıkroda "Ocak ayında" ibaresine yer verilmemesinde üst hukuk normlarına ve hukuka aykırılık bulunmadı ı sonucuna ula ılmaktadır.

10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 1. maddesi ile asıl Yönetmelik'in 4. maddesine eklenen 6. fıkra yönünden;

10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmeli in 1. Maddesi ile Doçentlik Yönetmeli i'nin 4. maddesine eklenen 6. fıkrada, "Doçentlik ba vurusunda bulunup eser de erlendirme a masında ba arısız sayılmasına, asgari ba vuru artlarını sa lamadı ı veya etik ihlalde bulundu u gerekçesiyle ba vurusunun iptaline karar verilen adayın bu i lemlere kar ı dava açması durumunda aynı bilim/sanat alanında yeniden doçentli e ba vuru yapması davasının kesinle mesine ba lıdır. Bu hükme aykırı olarak yapılan ba vurular i leme alınmaz." hükmü yer almaktadır.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti; insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve i lemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geli tirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet ve organlarına hâkim kılan, Anayasa ve kanunlarla kendini ba lı sayan, yargı denetimine açık olan devleti ifade etmektedir.

Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan hak arama özgürlü ü ise, bir temel hak olmanın yanında di er temel hak ve özgürlüklerden gereken ekilde yararlanılmasını ve bunların korunmasını sa layan en etkili güvencelerden biridir. Bu bakımdan davanın bir mahkeme tarafından görülebilmesi ve ki inin adil yargılanma hakkı kapsamına giren güvencelerden faydalanabilmesi için ilk olarak ki iye iddialarını ortaya koyma imkânının tanınması gerekir. Di er bir ifadeyle dava yoksa adil yargılanma hakkının sa ladı ı güvencelerden yararlanmak da mümkün olmaz. (AYM, B. No: 2017/37390, 29/09/2021)

Ki ilere yargı mercileri önünde dava hakkı tanınması, adil bir yargılamanın ön ko ulunu olu turmakla birlikte, hak arama özgürlü ü bakımından tek ba ına yeterli bulunmamaktadır. Mahkemeye eri imi etkisiz kılacak ya da yargı yoluna ba vurmaya caydırıcı nitelikteki düzenlemelerin, hak arama özgürlü üne uygun oldu undan söz edilemez.

Dava konusu Yönetmelik hükmü bu ba lamda incelendi inde; doçentlik ba vurusunda bulunan doçent adayının eser de erlendirme a amasında ba arısız sayılması, asgari ba vuru artlarını sa lamadı ı veya etik ihlalde bulundu u gerekçesiyle ba vurusunun iptal edilmesi halinde; bu i lemlere kar ı dava açılması durumunda aynı bilim/sanat alanında yeniden doçentli e ba vuru yapılmasının davanın kesinle mesine ba landı ı ve bu durumun hak arama özgürlü ünü kullanmak suretiyle dava açmı olan doçent adaylarının yargı yoluna ba vurması yönünden önemli ölçüde caydırıcı nitelik ta ıdı ı anla ılmaktadır.

Bu durumda; her ne kadar davalı idarelerce anılan düzenlemenin dava süreci devam ederken yeniden doçentli e ba vuran doçent adaylarının iki farklı yoldan doçentlik sürecini devam ettirmesi nedeniyle doçentlik sürecinde ya anan kar ı kılıkların önüne geçilmesi amacıyla yapıldı ı belirtilmekte ise de; dava konusu Yönetmelik de i ikli i ile hak arama hürriyetine getirilen bu sınırlamanın, ula ılmak istenen amaç ile orantılı olmadığı, dava konusu düzenlemede hukuk devleti ilkesine ve hak arama özgürlü üne uygunluk bulunmadı ı sonucuna ula ılmı tır.

10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 1. maddesi ile asıl Yönetmelik'in 4. maddesine eklenen 7. fıkra yönünden;

10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmeli in 1. maddesi ile asıl Yönetmeli in 4. maddesine eklenen 7. fıkrada, "Doçentlik ba vurusu sonuçlanmamı adaylar aynı ya da farklı bilim/sanat alanından yeniden doçentlik ba vurusunda bulunamazlar." hükmü yer almaktadır.

Davacı tarafından; dava konusu de i iklikle üst hukuk normlarında yer almayan bir kısıtlama öngörüldü ünden düzenlemenin normlar hiyerar isine aykırı oldu u, de i ikli in hiçbir bilimsel ve akademik gerekçeye dayanmadı ı, e itim özgürlü üne müdahale içerdi i, ba vurunun sonuçlanması açısından azami bir süre belirlenmemesinin hukuka aykırı oldu u ileri sürülmektedir.

Davalı idarelerce, uygulamada Üniversitelerarası Kurul kararları ile yürütülen durumun mevzuat düzenlemesi haline getirildi i, aynı anda iki ba vurunun kar ı kılı a yol açtı ı, incelenecek eserler aynı oldu unda yeni bir ba vurunun hukuken korunması gerekli makul bir talep olmadı ı, aynı yayınlar ile iki unvan alınmasından do an haksızlı ın ortadan kaldırıldı ı, bununla birlikte farklı bir alanda yeniden doçent olmak isteyen adayların, bu alanda yetkinli ini ortaya koyacak yeni bilimsel çalı malar sunmalarının amaçlandı ı savunulmaktadır.

Doçentlik ba vurularının artları, usulü ve de erlendirme sürecine ili kin mevzuat hükümleri incelendi inde, 2547 sayılı Yüksekö retim Kanunu'nda her bir bilim disiplininin özellikleri dikkate alınarak belirlenecek yeterli sayı ve nitelikte özgün bilimsel yayın ve çalı malar yapmanın doçentlik ba vurusu için art oldu u, Üniversitelerarası Kurul'un adayın ba vurdu u bilim dalından be ki ilik bir jüri ve bu jüri için iki yedek üye tespit edece i, doçentlik jürisinde yer alan asıl ve yedek üyelerin, adayın yayın ve çalı malarını de erlendirerek hazırladıkları ayrıntılı ve gerekçeli ki isel raporlarını Üniversitelerarası Kurul'a gönderecekleri, Üniversitelerarası Kurul'ca yeterli yayın ve çalı maya sahip oldu una karar verilen adaya doçentlik unvanı verilece i, doçentlik ba vurularında adayların yayın ve çalı malarına ili kin esas ve usullerin Yüksekö retim

Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenece i; Doçentlik Yönetmeli i'nde ise, doçentlik de erlendirmesinin Üniversitelerarası Kurul'un görü ü üzerine Yüksekö retim Kurulu tarafından belirlenen bilim alanlarında adayın akademik yayın ve çalı malarının incelenmesi çerçevesinde yapılaca ı, doçentlik jürisinin adayın ba vuru dosyasını ilk olarak bilimsel ara tırma ve yayın eti ine aykırılık bulunup bulunmadı ı ve asgari ba vuru artlarının sa lanıp sa lanmadı ı yönünden de erlendirece i, jüri tarafından bilimsel ara tırma ve yayın eti i ihlali bulmadı ı ve asgari ba vuru artlarını sa ladı ı tespit edilen adayın akademik çalı malarının niteli i ve bilim/sanat alanına katkısı esas alınmak suretiyle "ba arılı" veya "ba arısız" de erlendirmesini içeren ayrıntılı ve gerekçeli rapor hazırlayaca ı; jürinin adayın asgari ba vuru artlarını sa lamadı ı yönündeki de erlendirme raporlarının Doçentlik Komisyonu tarafından incelenece i ve adayın asgari ba vuru artlarını sa lamadı ının tespiti halinde doçentlik ba vurusunun Doçentlik Komisyonu tarafından iptal edilece i, asgari ba vuru artlarının sa landı ının tespiti halinde ise jüri üyesine/üyelerine de erlendirme raporu hazırlaması için ek süre verilece i hususlarına yer verildi i görülmektedir.

Davaya konu 7. fıkra hükmü, ba vuru hakkını kullanan doçent adayının bu ba vuru süreci sonuçlanıncaya kadar yeniden ba vuruda bulunamayaca ına yönelik hüküm ihtiva etmekte olup bu hükümlerle aynı yayınlar ile iki unvan alınması sonucu di er adaylar yönünden ortaya çıkan haksızlı ın engellenmesi, farklı bir alanda yeniden doçent olmak isteyen adayların bu alanda yetkinli ini ortaya koyacak yeni bilimsel çalı malar sunmasına imkan tanınması ve adayın sonuçlanmamı **birden**fazla ba vurusundan kaynaklanan karı ıklı ın önlenerek doçentlik ba vuru sürecinde düzenin sa lanmasının amaçlandı ı görülmektedir.

Bu haliyle doçentlik ba vurularının neticelenmesine ili kin ola an süreç gözetildi inde, orantılı ve makul bir gereklilik olarak de erlendirilen dava konusu düzenlemede kamu yararı ve hizmet gereklerine aykırılık bulunmadı ı sonucuna ula ılmaktadır.

10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 2. maddesi ile de i ik asıl Yönetmelik'in 6. maddesinin 1. fıkrasının 4. cümlesinin (a) bendinde yer alan "Ba vurusu iptal edilen aday, müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden ba vurabilir." cümlesi yönünden;

Doçentlik Yönetmeli i'nin 6. maddesinde "(1) Doçentlik de erlendirme jürisi, adayın ba vuru dosyasını ilk olarak bilimsel ara tırma ve yayın eti ine aykırılık bulunup bulunmadı ı ve asgari ba vuru artlarının sa lanıp sa lanmadı ı yönünden de erlendirir. Jürinin bilimsel ara tırma ve yayın eti i ihlali yönündeki de erlendirme raporları, ilgili Bilimsel Ara tırma ve Yayın Eti i Komisyonu tarafından incelenir. Jürinin adayın asgari ba vuru artlarını sa lamadı ı yönündeki de erlendirme raporları ise Doçentlik Komisyonu tarafından incelenir. Buna göre; a) Asgari ba vuru artlarını sa lamadı ı tespit edilen adayın doçentlik ba vurusu Doçentlik Komisyonu tarafından iptal edilir. **Ba vurusu iptal edilen aday, müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden ba vurabilir.** Asgari ba vuru artlarını sa lamadı ına ili kin jüri raporu/raporları isimleri gizlenerek Doçentlik Komisyonu kararı ile birlikte

elektronik ortamda adayın eri imine açılır. Asgari ba vuru artlarını sa lamadı ı gerekçesiyle ba vurusu iptal edilen adayın yeniden aynı bilim/sanat alanından doçentlik ba vurusunda bulunması halinde iptale konu olan ba vuru dönemine ait bilgi ve belgeler ile asgari ba vuru artlarını sa lamadı ına ili kin Doçentlik Komisyonu kararı yeni ba vuruda jüri üyelerinin eri imine açılır..." hükmüne yer verilmi tir.

Dava konusu Yönetmelik de i ikli inden önce, asgari ba vuru artlarını sa lamadı ı tespit edilen adayın doçentlik ba vurusunun Doçentlik Komisyonu tarafından iptal edilece i ve sonraki ba vuru döneminde asgari ba vuru artlarını sa lamak kaydıyla adayın yeniden ba vurabilece i düzenlemesine yer verilmi iken; dava konusu Yönetmelik de i ikli i neticesinde asgari ba vuru artlarını sa lamadı ı gerekçesiyle ba vurusu iptal edilen adayın, ba vuru dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden ba vurabilece i anla ılmaktadır.

Yukarıda yer verilen 2547 sayılı Kanun'un 24. maddesi ve Doçentlik Yönetmeli i'nin ba vuru sürecine ili kin maddelerinin birlikte de erlendirilmesi neticesinde; doçent adaylarının doçentlik ba vuruları için bir lisans diploması aldıktan sonra, doktora ile tıpta, di hekimli inde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık unvanını veya Üniversitelerarası Kurulun önerisi üzerine Yüksekö retim Kurulunca tespit edilen belli sanat dallarının birinde yeterlik kazanımı olması, Yüksekö retim Kurulu tarafından belirlenen merkezî bir yabancı dil sınavından en az elli be puan veya uluslararası geçerlili i Yüksekö retim Kurulu tarafından kabul edilen bir yabancı dil sınavından buna denk bir puan almı olması; doçentlik bilim alanının belli bir yabancı dille ilgili olması hâlinde ise bu sınavı ba ka bir yabancı dilde vermesi, Üniversitelerarası Kurulun görü ü üzerine Yüksekö retim Kurulu tarafından her bir bilim veya sanat disiplininin özellikleri dikkate alınarak belirlenecek yeterli sayı ve nitelikte özgün bilimsel yayın ve çalı malar yapımı olması gerekmektedir.

Ayrıca Üniversitelerarası Kurul Ba kanlı ı'nın resmi internet sitesinde yayınlanan "Doçentlik Ba vuru artları"nda her bir bilim alanı ba lı ı altında "Ba vurulan doçentlik bilim alanı ile ilgili çalı malara verilen birim puanlar esas alınarak, adayın en az 100 puan kar ılı ı bilimsel etkinlikte bulunmu olması ve en az 90 puan kar ılı ı çalı manın doktora unvanının alınmasından sonra gerçekleştirilmi olmak gerekmektedir." düzenlemesinin yer aldı ı görülmektedir.

Davalı idarelerce; asgari ba vuru artlarında eksikli i tespit edilen adayın eksikliklerini titizlikle tamamlaması ve bilimsel hazırlıklarını yapabilmesi için makul bir süreye ihtiyaç oldu u hususunun dikkate alındı ı ve zaman zaman yeterli hazırlı ı olmayan adayların deneme amaçlı olarak bir sonraki dönemde ba vuru yapması nedeniyle kamu kaynaklarının gereksiz yere kullanılmasının önüne geçmek amacıyla dava konusu düzenlemenin yapıldı ı anla ılmakla birlikte; asgari ba vuru artları yönünden herhangi bir ayrıma gidilmeksizin tüm ba vuru artları yönünden aynı sürenin öngörülmesinin bu süreden daha kısa bir zamanda eksikliklerini tamamlayan doçent adaylarının daha erken ba vuruda bulunma haklarını ellerinden alaca ı ve bu durumun hak kayıplarına neden olaca ı sonucuna varılmaktadır.

Bu itibarla; sonraki dönemde tamamlanması mümkün olan asgari ba vuru artları dikkate alınmaksızın tüm asgari ba vuru artları yönünden ba vuru dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden ba vuru yapılabilece ine ili kin dava konusu düzenlemenin

ölçülülük ilkesine aykırı oldu u ve bu haliyle dava konusu düzenlemenin kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun olmadığı anlaşılmaktadır.

10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 2. maddesiyle de i ik asil Yönetmelik'in 6. maddesinin 1. fıkrasının 4. cümlesinin (a) bendinde yer alan "Asgari ba vuru artlarını sağlamadığı gerekçesiyle ba vurusu iptal edilen adayın yeniden aynı bilim/sanat alanından doçentlik ba vurusunda bulunması halinde iptale konu olan ba vuru dönemine ait bilgi ve belgeler ile asgari ba vuru artlarını sağlamadığına ili kin Doçentlik Komisyonu kararı yeni ba vuruda jüri üyelerinin eri imine açılır." cümlesi yönünden;

Davacı tarafından; dava konusu düzenlemenin yeni ba vuruda objektif bir de erlendirme yapılmasına engel te kil etti i iddia edilmekte; davalı idarece, daha önce ba vurusunda asgari ba vuru artlarını sağlamayan adayın, yeni ba vuruda artları tamamlayıp tamamlayamadığı nın kontrolünün yapılabilmesi için dava konusu düzenlemenin zorunlu oldu u, aynı alanda ba vuru yapılması halinde önceki raporların eri ime açılacağı farklı alanda ba vurulması halinde böyle bir durumun söz konusu olmayacağı, düzenlemenin yeni ba vuruda jüri üyelerinin objektif de erlendirme yapmasını engelleyeceği yolundaki iddianın dayanaksız oldu u savunulmaktadır.

Dava konusu düzenleme ile akademik faaliyetlerin do ası gere i süreklilik arz eden ve takip gerektiren bir süreç içerdiği gözetilmek suretiyle asgari ba vuru artlarını sağlamadığı gerekçesiyle doçentlik ba vurusu iptal edilen adayın, yeniden "aynı" bilim ya da sanat alanından doçentlik ba vurusunda bulunması halinde gerek yeni doçentlik de erlendirme jürisinin önceki karardan haberdar olması gerekse doçent adayının bu artları tamamlayıp tamamlamadığı nın kontrolünün yapılabilmesi için iptale konu olan ba vuru dönemine ait bilgi ve belgeler ile buna ili kin Doçentlik Komisyonu kararının yeni ba vuruda jüri üyelerinin eri imine açılmasının öngörüldü ü anlaşıldığı ndan dava konusu düzenlemede hukuka ve hizmet gereklerine aykırılık bulunmadığı sonucuna ula ılmaktadır.

Öte yandan, jüri üyeleri tarafından idarece belirlenen asgari kriterler (ba lıca yazar, uluslararası makale, atıf vs) uyarınca de erlendirme yapılacağı anlaşıldığı ndan, dava konusu düzenlemenin jürinin tarafsız ve objektif davranmasını engelleyeceğine yönelik soyut ve varsayıma dayalı davacı iddiasına itibar edilmemi tir.

10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 2. maddesi ile de i ik asil Yönetmelik'in 6. maddesinin 9. fıkrası yönünden;

15/04/2018 tarihli ve 30392 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Doçentlik Yönetmeli i'nin "Doçentlik De erlendirmesi" ba lıklı 6. maddesi, 12/06/2020 tarihli ve 31153 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmeli in 3. maddesi ile de i tirilmi , bu de i iklikle maddeye eklenen 9. fıkrada, "Doçentlik ba vurusunda bulunup ba arısız olan adaya ait de erlendirmeye esas raporlar, yeni ba vuruda jüri üyelerinin isimleri gizlenmek suretiyle doçentlik de erlendirme jüri üyelerinin eri imine açılır." hükmü yer almı tır.

10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan dava konusu Yönetmelik de i ikli i ile Doçentlik Yönetmeli i'nin 6. maddenin 9. fıkrası, "Doçentlik ba vurusunda bulunup ba arısız olan adayın yeniden aynı bilim/sanat alanından doçentlik ba vurusunda bulunması halinde ba arısız oldu u son döneme ait bilgi ve belgeler ile ba arısız sayılmasına esas olan raporlar, jüri üyelerinin isimleri gizlenmek suretiyle yeni ba vuruda jüri üyelerinin eri imine açılır." ekinde de i tirilmi tir.

Davacı tarafından; her bir ba vurunun ayrı ayrı de erlendirilmesi gerekti i, düzenlemenin jüri üyelerinin önceki raporlardan etkilenebilme ihtimalini do urdu u, objektif ve tarafsız de erlendirmeyi engelleyece i ileri sürülmektedir.

Davalı idarelerce; düzenlemenin önceki halinde hangi döneme ait raporların açılaca ı hususu net olmadı ından dava konusu düzenleme ile bu hususa açıklık getirildi i, eser incelemesi a amasında ba arısız olan adaylar tarafından yeni ba vuruyu farklı bir jürinin de erlendirece i dü üncesiyle dosyalarında hiçbir de i iklik yapılmadan mevcut haliyle yeniden ba vuru yapıldı ı, bu durum önüne geçilmesi amacıyla dava konusu düzenlemenin yapıldı ı; aynı alanda ba vuru yapılması halinde önceki raporların eri ime açılaca ı, farklı alana ba vurulması halinde böyle bir durumun söz konusu olmayaca ı, önceki jüri tarafından yapılan eksiklik ve uygunluk de erlendirmesinin yeni jüriye yol gösterici olaca ı, önceki raporlarda eksiklik de erlendirmesi bulunması halinde bu eksikli in giderilip giderilmedi inin irdelenebilece i, adaylar için olumlu bir düzenleme oldu u savunulmaktadır.

Yukarıda de inildi i üzere doçentlik ba vurusunda bulunup ba arısız olan adaya ait de erlendirmeye esas raporların, yeni ba vuruda jüri üyelerinin isimleri gizlenmek suretiyle doçentlik de erlendirme jüri üyelerinin eri imine açılması hususu 12/06/2020 tarihli ve 31153 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan de i iklikle getirilen bir düzenleme olup dava konusu de i iklikle hangi döneme ait belgelerin jüri üyelerinin eri imine açılaca ına yönelik uygulamadaki belirsizli in giderilmesinin amaçlandı ı anla ılmaktadır.

Bununla birlikte, Doçentlik Yönetmeli i'nin 6. maddesinin 8. fıkrası uyarınca "ba arısız bulunan aday, *jüri tarafından eksik bulunan eser ve faaliyetleri tamamlamak kaydıyla* müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen üçüncü dönemde yeniden ba vurabilece i"nden dava konusu düzenlemenin söz konusu eksiklikler ve adayın yeni bilimsel yayın (kitap, makale, proje, tez vb.) yapıp yapmadı ı yönünde jüriye yol gösterme amacını da ta ıdı ı gözetildi inde düzenlemede hukuka ve hizmet gereklerine aykırılık bulunmadı ı sonucuna ula ılmaktadır.

Öte yandan; dava konusu düzenleme, akademisyenlerden olu an jürinin objektif ve tarafsız davranmayaca ına karine te kil etmedi i gibi eri ime açılan raporlardaki jüri üyelerinin isimlerinin gizlenmesini de öngörerek "objektiflik" ve "tarafsızlık" ölçütünü güçlendirdi i anla ıldı ından davacının bu hususa yönelik soyut ve varsayıma dayalı iddiası hukuken kabul edilebilir nitelikte görülmemi tir.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. 10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 1. maddesi ile asıl Yönetmelik'in 4. maddesine eklenen 6. fıkranın **PTAL NE**,

2. 10/08/2021 tarihli ve 31564 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 2. maddesi de i ik asıl Yönetmelik'in 6. maddesinin 1. fıkrasının 4. cümlesinin (a) bendinde yer alan "Ba vurusu iptal edilen aday, müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen ikinci dönemde yeniden ba vurabilir." ibaresinin **PTAL NE**,

3. Dava konusu di er düzenlemeler yönünden **DAVANIN REDD NE**,

4. Dava kısmen iptal, kısmen ret ile sonuçlandı ndan, ayrıntısı a a ıda gösterilen toplam 444,40 TL yargılama giderinin yarısı olan 222,20 TL'nin davalı idarelerden alınarak davacıya verilmesine, geriye kalan 222,20 TL ile yürütmenin durdurulması isteminin kısmen reddi kararına itiraz a amasında yapılan 220,70 TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına,

5. Yürütmenin durdurulması isteminin kısmen kabulü kararına itiraz a amasında davalı idarelerce ayrı ayrı yapılan 220,70 TL yargılama giderinin davalı idareler üzerinde bırakılmasına,

6. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 9.500,00 TL vekâlet ücretinin davalı idarelerden alınarak davacıya verilmesine,

7. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 9.500,00 TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idarelere verilmesine,

8. Posta giderleri avansından artan tutarın kararın kesinle mesinden sonra istemi halinde taraflara iadesine,

9. Bu kararın tebli tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danı tay dari Dava Daireleri Kuruluna temyiz yolu açık olmak üzere,

26/05/2023 tarihinde oybirli i ile karar verildi.

**Ba kan
Yüksel
ÖZTÜRK**

**Üye
Ali hsan
AH N**

**Üye
Yücel
BULMU**

**Üye
smail Hakkı
SAYIN**

**Üye
Yunus Emre
SILAY**

YARGILAMA G DERLER :

Harçlar : 320,90 TL

Posta Gideri : 123,50 TL

TOPLAM : 444,40 TL